

IDENTITET

Vem räknas egentligen som jude eller judinna? Det beror på vem du frågar. Kort sagt – och vanligast i dom flesta judiska inriktningar – är att den som föds av en judisk mamma eller konverterar till judendomen räknas som jude. Dessutom kan olika församlingar eller synagogor ha egna regler för vem som får bli medlem hos just dom.

På den hebreiska bibelns tid såg det annorlunda ut. Visserligen sägs det judiska folket komma ifrån stamfäderna – Abraham, Isak och Jacob – och stammödrarna – Sara, Rebecka, Leah och Rakel. Men vi vet att till exempel kung David och Moses fick barn med kvinnor som inte var judinnor. Att judar ibland fått barn med icke-judinnor är en realitet som rabbiner och lärda brottats med i hundratals – om inte tusentals – år.

Det finns fler faktorer som gör det mer eller mindre svårt att närma sig det judiska. Har du vuxit upp utan att veta om ditt judiska arv men sen upptäcker det som tonåring eller vuxen, kan det leda till en spännande och målmedveten resa in i det judiska, eller så väljer du bort det helt. Har du bara en judisk förälder kan det leda till starkt engagemang hos vissa, medan andra kanske riskerar att assimileras.

Två judiska föräldrar är inte heller någon garanti för att man känner sig hemma i den judiska gemenskapen. Många vittnar om hur man kan ha flera identiteter samtidigt och vad det innebär att vara jude och nära anknytning till en eller flera andra identiteter. Diskussionen om vilken grupp eller vilka grupper man hör till är fortfarande väldigt aktuell i vårt samhälle.

I dag kan även familjekonstellationer se ut på många olika sätt. Vissa växer upp med bonussyskon som är judar trots att dom själva inte är det, eller tvärtom. Det gör också att en del känner sig mer hemma i det judisk-kulturella än i det judisk-religiösa. För även om det är svårt att helt skilja religion från kultur, finns där en ingång som känns mer inbjudande än den strikt religiösa.

Alla har rätt att själva definiera vem man vill vara, men det betyder inte att omvärlden automatiskt håller med. För vissa är judendomen bara något som följer judisk lag, medan det för andra handlar om att ha någon slags koppling till det judiska – vad det än är.

En koppling till det judiska kan vara att göra judiska saker. Man brukar säga att det finns 613 *mitzvot*, bud, inom judendomen. Vissa är väldigt omfattande och specifika, som att fira och hålla shabbat. Andra handlar om hur vi behandlar varandra – mer generella och kanske universella, som att hedra sin nästa eller besöka sjuka. Här kan man fundera på om det skiljer sig åt beroende på vem som utför dom. *Mitzvot* är för judar, men att vara en god medmänniska är för alla.

Att judendomen ska vara inkluderande är nog något som många judar i Sverige skriver under på. Men vad judendomen är, och hur den borde – eller inte borde – förändras, är en flertusenårig intern diskussion som förhoppningsvis fortsätter i minst tusen år till.

Källa: Boken @StoltJude – om judiskt liv i Sverige (Samuel Adler) som har getts ut av Judiska Ungdomsförbundet i Sverige